

[Kirsten Madsen]

parti – at man var interesseret i at stramme op omkring tildeling af indfødsret, især omkring de forskellige kriminelle af grovere karakter. Ja, disse to partier har endog fremsat et beslutningsforslag om det samme.

Men ved anden behandling af de sidste to indfødsretsmeddelelser har begge disse partier, Venstre og De Konservative, som har fremsat beslutningsforslag om det, som vi stiller ændringsforslag om, ikke villet stemme sammen med Fremskridtspartiet om de ændringsforslag, der omfattede netop de særlig grove kriminelle, som Fremskridtspartiet ikke mente burde belønnes med indfødsrets meddelelse og dermed medindflydelse på de folkevalgte organer, Folketinget og Europa-Parlamentet.

Det er tilsyneladende kun valgfæsk med et meget ringe reelt indhold. Der er kun ét parti, der virkelig mener noget med det, man siger i disse sager, og stemmer, som man har lovet, og det er Fremskridtspartiet. Jeg håber, at befolkningen vil være opmærksom på dette forhold ved de næste valg. Men vi er alligevel fortrøstningsfulde og ser frem til, at Venstre og De Konservative vil samarbejde om disse sager i fremtiden.

Jeg skal med det indhold, som lovforslag nr. L 247 har, her ved tredje behandling indstille lovforslaget til forkastelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 113 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV, KRF og Bente Juncker (UP)) mod 8 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om mærkning af videogrammer.

Af kulturministeren (Jytte Hilden).

(Fremsat 9/2 94. Første behandling 24/2 94. Betænkning 11/5 94. Anden behandling 19/5 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 113 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV, KRF og Bente Juncker (UP)) mod 8 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 230:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og lov om Lønmodtagernes Dyrtdsfond. (Investeringsgrænser).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).

(Fremsat 6/4 94. Første behandling 12/4 94. Betænkning 11/5 94. Anden behandling 20/5 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrlund (S):

Når Folketinget nu om lidt vedtager dette lovforslag, sikrer vi jo, at ATP-fonden og Lønmodtagernes Dyrtdsfond kan investere yderligere ca. 13 mia. kr. i dansk erhvervsliv, altså i danske arbejdspladser.

Lovforslaget er et led i regeringens vækstfremmende politik. Vi skal have sat gang i det danske samfund. Det var et af de markante signaler, som regeringen udsendte, da den tiltrådte i begyndelsen af 1993. Flere investeringer, vækst, udvikling og flere arbejdspladser var nogle af nøgleordene. Siden er der arbejdet målbevidst, og resultaterne viser sig nu. Det er der grund til at konstatere. Der er kommet gang i økonomien. Flere og flere kommer i arbejde, lyder meldingerne bl.a. fra en række af de store forbund. Arbejdsløshedstallet er på vej ned.

[Poul Erik Dyrlund]

Stort set alle med undtagelse af den borgerlige opposition her i huset roser regeringens økonomiske politik. Vækst skaber som bekendt kapitalbehov, ca. 30 mia. kr. i 1994, siger man. Folketinget vil, når det om lidt vedtager dette forslag, sikre, at en stor del af disse penge bliver dansk kapital.

Jeg kan ikke lade være med at udtrykke glæde over den meget positive holdning og den meget positive ånd, som danske erhvervsledere har modtaget dette forslag med, og den positive holdning, som man i grunden har til de to fondes investeringer i det hele taget. Stort set er det kun i nogle få organisationer, at man endnu ikke har fået kastet den forstokkede holdning til lønmodtagerinvesteringer over bord.

Ikke uventet er der inden for Christiansborgs tykke mure i den borgerlige VKZ-opposition modstand af rent ideologiske årsager. Selvfølgelig er man imod, at de to fonde investerer i danske arbejdspladser; det skulle jo nødvendig gå sådan, at lønmodtagerkapital får bestemmende indflydelse eller blot kommer i nærheden af bestemmende indflydelse.

Debatten under førstebehandlingen af forslaget afslørede den ideologiske modstand imod forslaget: Fondssocialisme, politisk bestemte investeringer, usikre investeringer. Er lønmodtagernes pensionspenge sikre? Udemokratisk styring! Nuvel, det er alt sammen ord og sætninger revet ud af en sammenhæng. Siden førstebehandlingen har vi fået de to fondes årsberetning, der for mig at se endnu en gang viser, at der ikke er tale om politisk bestemte investeringer, og at forrentningen af de opsparede midler er helt i top. Udvalgsarbejdet har ikke afsløret forhold eller emner, som man kan hænge sin ideologiske hat på.

Endelig vil jeg erindre om, at regeringen nu iværksætter et udvalgsarbejde, der skal se på den måde, alle pensionsinstitutterne styres på. Spørgsmålet om åbenhed og demokrati vil blive vendt, og jeg er temmelig sikker på, at vi nok skal få nogle bud, hvis noget skal forbedres.

Alt i alt er det svært for mig at forstå, at man ikke fra den borgerlige oppositions side vil være med til at give alle de markante erhvervsledere, der ikke er bange for lønmodtagerkapital, dansk erhvervsliv og danske arbejdspladser en håndsrekning ved at stemme ja til dette

her forslag. Et ja til dette forslag er efter min opfattelse et klart signal til befolkningen om, at der er politisk vilje til at skabe arbejdspladser.

Per Stig Møller (KF):

Jeg vil godt knytte nogle kommentarer til den socialdemokratiske ordførers tale og i øvrigt også til lovforslaget.

Ordføreren siger ikke uventet, at alle roser regeringens politik; jeg vil sige, at alle roser de foregående regeringers politik og beder til, at den nuværende ikke ødelægger resultaterne af den. Han siger også, at erhvervslederne er positive over for det lovforslag, som vi står med nu; må jeg minde om Handelskammerets henvendelse til udvalget, hvoraf det fremgår, at man i Handelskammeret er dybt betænkelig, medmindre man får nogle ændringer i retning af det, vi har foreslået.

Vi er ikke imod, som Socialdemokratiets ordfører sagde, at fondene kan investere i erhvervslivet. Vi har faktisk stillet os åbne over for en udvidelse. Vi har ved førstebehandlingen af dette forslag og også i den offentlige debat argumenteret for, at der kunne tænkes modeller, som gav en udvidelse. Men jeg synes, jeg er nødt til at fortælle Folketinget, at den åbne hånd fra vores side ikke blev modtaget nogetsteds fra. Jeg imødekom under min tale ved førstebehandlingen Det Radikale Venstres forslag om, at man kunne tage sine penge ud fra LD imod, at man bandt dem et andet sted, således at pengene altså ikke gik til forbrug, men var bundet, og at man havde større personlig indflydelse. Dette forslag fra Det Radikale Venstre var vi villige til at imødekomme. Det må være en mærkelig fornemmelse for Det Radikale Venstre at opleve, at regeringens øvrige tre partier ikke agter at imødekomme Det Radikale Venstre.

Det er derfor en dyb skuffelse, når vi sammen kunne have lavet nogle væsentlige forandringer, samtidig med at vi øgede borgernes medindflydelse, at dette ikke har haft denne regerings interesse. Derfor kan jeg kun konstatere, at der alligevel må være ideologi i det, og beklage Det Radikale Venstres manglende indflydelse i denne sag.

Der må være ideologi i, at man taler om den manglende soliditet og så bruger det som anledning til at lave ændringer, som giver større

[Per Stig Møller]

indflydelse til fondene på en måde, som forhindrer medlemmerne af fondene i at få større indflydelse. Og når man taler om den manglende soliditet i de mindre virksomheder, så findes der jo andre måder at klare det på end den ideologiske; der findes jo faktisk også den pragmatiske: at lette vilkårene for de mindre virksomheder, så de får forbedret deres soliditet.

Først skærper man beskatningen af aktier, ejendomsavancer og goodwill, og derefter siger man beklagende: Nu mangler de soliditet, så nu må vi gøre noget andet. Det kunne dog være, at man har skabt den manglende soliditet ved den skærpede beskatning af aktier, ejendomsavancer og goodwill. Hvorfor lempes man ikke generationsskifteafgiften, hvori der er mange arbejdspladser? Ifølge DTI ville man skabe 20.000 arbejdspladser om året ved at lempe den. I stedet for at lave disse ændringer kunne man altså øge soliditeten og sikre arbejdspladserne ved at ændre skattelovgivningen. Man kunne jo også lave skattefrihed for nyetablerede virksomheder og derved øge deres soliditet.

Jeg kan ikke komme frem til andet, end at det er af ideologiske grunde, at man ikke vil lette vilkårene generelt for virksomhederne, men vil sørge for, at fondene får større muligheder for selektivt at gå ind i virksomhederne.

Vi har ikke noget imod en større mulighed for fondsplacering af midlerne, således at danske penge bruges på danske arbejdspladser. Men det betyder jo rent faktisk, at der vil komme en større usikkerhed – sådan vil det jo være – med hensyn til, hvad der vil ske med pengene. Og det vil altså også sige, at selv om der i perioder er et flot afkast – og det er der – så reagerer de mennesker, som måtte føle sig usikre, forskelligt, idet de f.eks. har forskellige forventninger til fremtidens profil og inflationens udvikling, og de skulle jo så have mulighed for at placere pengene et andet sted, sådan som Det Radikale Venstre foreslog, hvilket vi var imødekommende over for.

Så hvis man vil give institutionelle investorer større muligheder, skal man også give medlemmerne større muligheder for indflydelse på placeringen og dermed mere reelt demokrati, så at de kan stemme med fødderne. Hvis de får en fri placeringsret, kan vi godt tale om det.

Men jeg må understrege, at regeringen har vist en utrolig mangel på evne og vilje til at gøre noget som helst for at få et bredt flertal for et så afgørende punkt for dansk erhvervsliv, og at regeringen selv har svækket soliditeten, så at den har kunnet komme med denne redningsbåd.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Hr. Per Stig Møller fremsatte en række betragtninger og henviste bl.a. til den henvendelse fra Handelskammeret, vi har fået i udvalget. Og det er da rigtigt, at Handelskammeret har gjort opmærksom på en række betænkeligheder; men det, som jeg har opfattet som det mest markante i henvendelsen fra Handelskammeret, var jo – i hvert fald sådan som jeg forstod henvendelsen – at det måske ikke gjorde så meget, at ATP-fonden fik mulighed for at investere lidt mere og fik lidt mere indflydelse, hvorimod man absolut var direkte modstander af, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond fik mulighed for at investere mere. Og hvorfor det? Fordi situationen i ATP-fonden jo er den, at dér er der partsstyring, hvor arbejdsgiverne er med, hvorimod det i Lønmodtagernes Dyrtdsfond præcis handler om, at det er lønmodtagere alene, der styrer, og derfor er der selvfølgelig et forbehold over for Lønmodtagernes Dyrtdsfond.

I øvrigt kunne jeg godt tænke mig at stille hr. Per Stig Møller to spørgsmål. For det første: Hvad er det, der hindrer det enkelte medlem i at få indflydelse i fondene? Og det andet og mere centrale spørgsmål er: Hvor kan lønmodtagerne henvende sig med deres pensionsmidler og få større indflydelse, end de kan få i disse fonde? Det har jeg svært ved at få øje på.

I øvrigt vil jeg ikke bruge Tingets tid på at nævne en lang række erhvervsledere, som er positive over for dette her, og som ikke lider af den skræk, som hr. Per Stig Møller her giver udtryk for. Men lad os få en belysning af, hvad det er, der hindrer medlemmerne i få indflydelse her.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Jeg tror, hr. Poul Erik Dyrland skal lede meget længe efter et medlem af ATP eller LD,

[Per Stig Møller]

som mener, at han/hun har mulighed for at få indflydelse på placeringerne. Jeg tror, han skal lede meget længe, og jeg tror ikke, han finder én ud over dem, der sidder i bestyrelsen. Den eneste måde, medlemmet kan få indflydelse på, er jo simpelt hen ved at sige: Jeg trækker mine penge ud. Jeg mener ikke, der er sikkerhed for mine penge. Jeg tror, jeg kan få større sikkerhed et andet sted.

Det er ingen kritik af ATP's og LD's dispositioner, for dispositionerne – bortset fra Hafniasagen, som vi jo alle kender, og som Handelskammeret nævner – har jo givet et ganske godt afkast til medlemmerne af LD, og dem kritiserer jeg slet ikke. Men det enkelte medlems mulighed for indflydelse ligger i, at medlemmet kan trække sine penge ud – og eventuelt følge det radikale forslag om, at pengene så kan bindes et andet sted, hvilket jeg da glæder mig til at høre Det Radikale Venstre kommentere her i dag – eller få dem frigivet.

Det enkelte medlem har altså ingen indflydelse i dag, men det kan stemme med fødderne, hvis man følger vores forslag. Og lad være med at sige, at vi bare er imod! Det er vi jo ikke; vi har stillet flere forslag, som kunne have øget medlemsindflydelsen og øget investeringerne i dansk erhvervsliv fra disse fondes side. Og så gør vi opmærksom på den manglende soliditet, som man omtaler i svaret på spørgsmål 5, hvor man direkte skriver, at den til en vis grad skyldes skattereglerne. Det problem kunne man jo selv løse ved at ændre skattereglerne.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Det svar, som jeg fik her af hr. Per Stig Møller, kommer ikke bag på mig, men jeg fik ikke svar på det helt centrale i spørgsmålet: Hvor kan lønmodtagerne henvende sig med deres pensionspenge og få større indflydelse, end de kan få i de to fonde, vi debatterer her? Det kunne jeg godt tænke mig at få et bud på fra hr. Per Stig Møller.

Charlotte Antonsen (V):

Dette lovforslag er afskyeligt! Det handler om, at fondene, bl.a. Lønmodtagernes Dyrtidsfond, skal til at overtage for 13 mia. kr. mere af dansk erhvervsliv. Den officielle begrundelse fra regeringens side er, at erhvervslivet mang-

ler profit. Man siger, at erhvervslivet har behov for at forbedre soliditeten, og det er jo det samme som egenkapitalen, og det er det samme som profitten. Så regeringens hensigt ifølge bemærkningerne til lovforslaget og ifølge de svar, vi har fået, er altså, at virksomhederne skal have mulighed for at øge profitten.

Så kan man jo undre sig over denne nye tankegang hos regeringen, for det er jo ikke mere end et år siden, at der blev gennemført en skattereform, som øger omkostningerne for virksomhederne og dermed reducerer profitten hos dem. Og vi har også hørt, at regeringen arbejder på at lægge ekstra grønne afgifter på virksomhederne – godt nok efter næste folketingsvalg, men igen reducerer den altså profitten og egenkapitalen og svækker soliditeten, som den nu pludselig er blevet så optaget af, når der er tale om lønmodtagerfonde.

Vi mener simpelt hen ikke, at regeringens hensigt er den, der står i lovforslaget; vi tror faktisk, at der er en skjult hensigt med dette forslag. Hvad denne skjulte hensigt så er, kan man jo overveje, men meget tyder på, at regeringens skjulte hensigt med at lade fondene overtage en større del af erhvervslivet er, at den ønsker større politisk indflydelse på det danske erhvervsliv.

I den forbindelse har Socialdemokratiet så heldigvis en åbenhjertig politisk ordfører, hr. Frank Jensen, som meget klart har sagt i Berlingske Tidende, at det, man ønsker med fondene, er, at de skal være aktive i udviklingselskaberne. Man vil altså med fondene maksimere arbejdspladser og ikke profit.

Vi har også for nylig set det arbejdsprogram, SiD er ved at udarbejde, og hvor man siger, at SiD's tillidsfolk nu skal til at være aktive i virksomhedsbestyrelserne. Og når SiD-folk skal til at være aktive i virksomhedsbestyrelserne, så er det næppe for at forøge profitten, så er det nok nærmere for at forøge antallet af arbejdspladser.

Det vil sige, at vi i øjeblikket ser en tendens til, at regeringen presser på for at fremme beskæftigelse og miljø i det danske erhvervslivs udvikling, og at lønmodtagernes penge skal bruges til denne risikofyldte sejlads.

Dér er vi i Venstre enige med befolkningen. Der har jo som bekendt været en gallupundersøgelse i Berlingske Tidende, der viser, at lønmodtagerne ønsker, at deres pensionsmidler

[Charlotte Antonsen]

bliver investeret sikkert, og at de altså ikke ønsker denne sejlads med risikofyldte udviklings-selskaber eller med andre formål, men ønsker, at deres pensionsmidler skal yngle så godt som muligt, og i den sag har de faktisk støtte fra Venstre.

I den forbindelse er det jo lidt ejendommeligt, at ministeren i sit svar til udvalget tilsyneladende ikke har lagt mærke til, at der har været denne gallupundersøgelse. Men dér kan jeg jo så orientere ministeren om – hvilket jeg lige har gjort – at lønmodtagerne ønsker sikre investeringer.

Det er altså heller ikke af hensyn til lønmodtagerne, at regeringen gennemfører denne lov, men alene af hensyn til hr. Frank Jensens og SiD's ideologi eller måske af hensyn til Dansk Magisterforening, som for nylig har udgivet et stort blad, hvori miljø og beskæftigelse omtales som fremtidige investeringsmuligheder.

Når jeg gør så meget ud af, at investeringer i erhvervslivet ifølge de tanker, regeringen har, ikke skal ske af profithensyn, er det jo, fordi netop det, at man investerer af profithensyn, for det første sikrer størst mulig pension, for det andet sikrer, at de virksomheder, der har størst konkurrenceevne, overlever. Og det må jo for et liberalt samfund og et frit erhvervsliv være en fordel på længere sigt, at de virksomheder, der har størst konkurrenceevne, har en chance for at overleve.

Hvis man begynder at tage andre hensyn, hvis man fra regeringsmagts side f.eks. begynder at tage hensyn til beskæftigelse og miljø, og hvad ved jeg, og i den forbindelse betragter profitten som mindre væsentlig, er det jo det samme som at bevæge sig væk fra et kapitalistisk samfund og over til et mere socialistisk samfund, hvor man jo som bekendt kan tage alverdens hensyn, som officielt og i begrundelsen kan være meget fornuftige, men som på længere sigt fører til det, vi har set i Østblokken: at det private erhvervsliv mister konkurrenceevnen og på længere sigt går ned.

Venstre mener – således som vi lige har hørt også De Konservative give udtryk for – at den måde, man sikrer lønmodtagerne bedst på, er ved at lade dem frit bestemme, hvor de ønsker deres pensionsopsparinger anbragt. Så hvis LD har en politik, der betyder, at den har et negativt afkast – hvilket LD jo havde sidste år – skal lønmodtagerne altså have mulighed for

at tage deres penge ud af LD og placere dem et andet sted.

I denne sag burde man stå på lønmodtagerens side og være mindre ideologisk, end regeringen har valgt at være.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg skal blot nævne, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond i 1993 havde et afkast på 12,3 pct. før realrenteafgiften. Jeg har svært ved at få øje på det negative i dette.

Jeg skal også sige, at jeg på en måde har den opfattelse, at den borgerlige opposition ser nogle skygger, som vi andre har utrolig svært ved at få øje på, og som en lang række markante erhvervsledere heller ikke kan få øje på.

Jeg vil tillade mig at citere nogle udtalelser i dagspressen fra denne række af markante erhvervsledere:

Formanden for Finansrådet, Knud Sørensen: »Vi lider ikke af berøringsangst.«

Direktør Johannes Schrøder fra Radiometer: »Dansk Arbejdsgiverforenings og Dansk Industris afvisning af dette forslag er en ren rygmarvsreaktion.«

Direktør Hugo Schrøder fra Danisco: »Jeg har endnu til gode at se, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond og ATP har politiseret med deres penge.«

Formanden for ØK, Jan Erlund: »Jeg har ingen betænkeligheder. Jeg interesserer mig ikke for ideologiske spørgsmål.«

Direktør Flemming Lindeløv fra Tulip: »Lønmodtagernes Dyrtdsfond har arbejdet positivt i mange år. Vi er ikke bange for fondsocialisme. Det var noget, man talte om i 1970'erne.«

Jeg vil til sidst også citere direktør Poul Andreassen fra ISS, som i tidsskriftet Finans og Samfund bliver interviewet af en journalist, der stiller spørgsmålet: »Synes du, at lønmodtagerfondene gør deres arbejde godt nok?« Svaret er: »Ja, uden dem ville ISS ikke have været, hvad vi er i dag.«

Jeg tror, der er tale om, at man fra den borgerlige oppositions side ser nogle skygger, som vi andre ikke kan få øje på.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Poul Erik Dyrland sagde, at man talte

[Charlotte Antonsen]

meget om fondssocialisme i 1970'erne, og det er rigtigt: Man talte om ØD og OD, men heldigvis fik vi stoppet det. Men det, der for os at se er ved at ske nu – ikke alene ved hjælp af dette lovforslag om ATP og LD, men også via de nye pensionsfonde – er, at man faktisk gennemfører ØD ad bagdøren, og vi mener, at når verden i øvrigt går i den modsatte retning, når verden i øvrigt har opgivet en politisk styring af erhvervslivet, så er det for os at se helt absurd, at vi i Danmark vælger det, som socialdemokrater måske nok kalder den tredje vej, men som jo i virkeligheden er en slags semisocialisme, som ikke fører nogen steder hen.

Med hensyn til erhvervslivets holdning til sagen er det jo ikke så mærkeligt, at nogle erhvervsledere siger, at de ikke er bekymrede med hensyn til ATP og LD, for de pågældende erhvervsledere har jo allerede i dag store midler fra de pågældende fonde i deres virksomheder, og man kritiserer jo ikke sine store investorer. Det forstår vi godt i Venstre, og derfor mener vi, at vi som politikere må forsøge at se lidt længere frem og måske i en sag som denne ikke alene lytte til erhvervslivets akutte meldinger.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Poul Erik Dyrland: Hvori adskiller det, der nu er ved at ske med ATP, LD og pensionskasserne, sig fra det, vi diskuterede i 1970'erne i forbindelse med ØD og OD? Er det ikke nøjagtigt det samme: at fagforeningerne overtager det danske erhvervsliv for at kunne politisere, for at kunne fremme beskæftigelsen og miljøhensynet og i den forbindelse som andenprioritet sikre virksomhedernes konkurrenceevne?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg synes sådan set, at der er én ting, jeg har savnet i debatten i forbindelse med dette lovforslags endelige vedtagelse, nemlig en diskussion om lønmodtagernes interesser, og det vil jeg specielt sige til Socialdemokratiet. For det er faktisk lønmodtagernes penge, vi står her og taler om, og det drejer sig om, at folk har bundet deres penge i henholdsvis ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond. Hvis de ikke ønsker, at flere af deres penge skal investeres i henhold til dette lovforslag, hvor er så deres frihed med hensyn til at have mulighed for at sige: Vi vil gerne have flyttet vore penge fra

henholdsvis ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond? Der er ingen muligheder! Vil Socialdemokratiet indrømme det? Bortset fra dem, der har en vis alder osv., er de bastet og bundet til at have pengene stående disse steder. Hvis man nu vil gå længere i forbindelse med dette lovforslag, således som man gør det her i dag, hvorfor kan man så ikke sige, at lønmodtagerne også skal have frihed til at flytte deres penge?

Men hvad der er endnu værre, er – og dér synes jeg Socialdemokratiet må have det ganske forfærdeligt med sig selv – at der intet demokrati er i Lønmodtagernes Dyrtdsfond og ATP. Hvorfor har lønmodtagerne, som har anbragt hele kapitalen i disse to foretagender, ikke nogen form for indflydelse på, hvordan den investeres? Der sidder en eller anden mere eller mindre tilfældigt valgt bestyrelse – undskyld, at jeg siger det! – der afgør det hele bag et skrivebord i det store, flotte hus i Nordsjælland. Det er disse realiteter, vi bør forholde os til, men det vil Socialdemokratiet formentlig ikke, for man lukker øjnene. Jeg må derimod sige, at jeg er skuffet over, at SF ikke har nogen ordfører på lovforslaget i dag, for med hensyn til demokrati i ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond er man i SF i realiteten enig med Fremskridtspartiet. Det kunne jo være, at Socialdemokratiet ville lytte lidt til, hvad vi siger her i dag, og så lade os få noget demokrati ind i det.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Jensen (S):

Jeg kan godt forstå, at den borgerlige opposition har det dårligt med dette forslag, for i virkeligheden var det jo hr. Engell, der åbnede ballet på dette område ved at sige, at det var rimeligt, at såvel ATP som Lønmodtagernes Dyrtdsfond skulle investere mere i aktier og i dansk erhvervsliv i det hele taget. Men når de så gør det, er det jo egentlig fantastisk at opleve, at så er man ikke hjemme.

Når man i øvrigt siger, at det er fondssocialisme, der er tale om – og jeg kan forstå på fru Charlotte Antonsen, at hun ikke har det godt med det – skal jeg én gang til fra denne talerstol oplyse om, at netop i det såkaldt mest frie samfund i verden, nemlig USA, har man jo investeret fagforeningskapital fra forsikringsfonde i milliardklassen, og at erhvervslivet der-

[Hans Jørgen Jensen]

ovre erkender – på samme måde som Poul Andreassen fra ISS-koncernen gør det – at det er en nødvendig kapital at have for at skabe nye arbejdspladser. Og netop ISS-koncernen, som jo ikke bare på nationalt plan, men også internationalt har skabt en virksomhed af dimensioner, står altså frem og siger åbent og ærligt, at ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond har skabt grundlaget for det.

Jeg synes, det er hykleri, når man ikke vil være med til at stemme for et forslag af denne art. At tale om socialisme ad bagdøren er helt forkert.

Formanden:

Hr. Poul Erik Dyrlund har ordet for en kort bemærkning, og så ser jeg frem til at kunne give arbejdsministeren ordet.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Det, der får mig til at bede om ordet, er hr. Poul Nødgaards omsorg for lønmodtagerne og hans store betænkeligheder på deres vegne.

Jeg kan egentlig godt være lidt forundret over at sidde og høre på den påtagede bekymring, som hr. Poul Nødgaard her udtrykker på lønmodtagernes vegne. I masser af andre situationer har vi i hvert fald oplevet, at netop lønmodtagernes ve og vel er blevet skubbet ikke så lidt i baggrunden fra det partis side, som hr. Poul Nødgaard repræsenterer. Men nuvel, når vi nu taler om åbenhed og om, hvor lønmodtagerne kan gå hen, hvis de er utilfredse med at have deres penge stående i ATP, må jeg erkende, at der ikke er mulighed for at trække disse penge ud. Men jeg har stadig væk et svar til gode – også fra hr. Poul Nødgaard under førstebehandlingen og fra hr. Per Stig Møller i dag – med hensyn til, hvor lønmodtagerne kan henvende sig med deres penge og få større frihed og åbenhed, hvis de er utilfredse med at have deres kapital stående i disse fonde. Det svar har jeg stadig væk til gode.

I øvrigt vil jeg endnu en gang erindre hr. Poul Nødgaard om, at det jo er sådan, at regeringen også i forbindelse med dette forslag klart har tilkendegivet, at det godt kan være, at vi skal se lidt på spørgsmålet om mere åbenhed og demokrati i disse fonde. Derfor har regeringen også nedsat et udvalg, som nu skal arbejde med disse problemstillinger, og så må

vi jo til den tid tage stilling til, hvordan og hvorledes situationen er, når dette udvalg kommer med nogle meldinger med hensyn til, om der skal gribes ind eller foretages noget.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg kunne ikke lade være med at falde over udtalelsen fra hr. Poul Erik Dyrlund om, at Fremskridtspartiet ikke havde nogen interesse i lønmodtagernes ve og vel, for det tror jeg egentlig vi har alle sammen, for stort set hele det danske samfund er jo lønmodtagere, når det kommer til stykket, og jeg synes ikke, nogen her i salen, inklusive Socialdemokratiet, skal tage patent på, hvem der arbejder for lønmodtagernes ve og vel. Vi gør det i hvert fald hver eneste dag i vores arbejde her på Christiansborg.

Så spurgte hr. Poul Erik Dyrlund, hvor folk kunne flytte deres penge hen, hvis de fik lov til at trække dem ud af ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond. Jamen det er det da op til det enkelte menneske selv at afgøre. Det kunne f.eks. være til eget pengeinstitut, til en pensionsopsparing eller til et privat forsikringselskab, eller hvad ved jeg. Livet bygger på personlig frihed, og dette her er ikke personlig frihed, og det ved hr. Poul Erik Dyrlund udmærket.

Og så siger hr. Poul Erik Dyrlund vedrørende demokrati, at der er et udvalg, der ser på dette spørgsmål, men ATP har mig bekendt eksisteret i 30 år! Og er det ikke snart 20 år siden, man indefrøs to dyrtidsportioner eller fire, eller hvor meget det nu var? Man har da haft rigelig tid i det store danske Socialdemokrati til at åbne for den demokratiske proces. Men hvad har man gjort? Man har lukket øjnene dag efter dag og år efter år, og det bliver man sikkert ved med i al evighed.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Hans Jørgen Jensen:

Det er korrekt, at De Konservatives hr. Engell og for den sags skyld også Venstre ikke nærer store bekymringer med hensyn til, at der kommer pensionspenge i erhvervslivet. Men den væsentlige og altafgørende forudsætning er, at lønmodtagerne selv skal have lov til at placere deres penge, hvor de har lyst. For hvis

[Charlotte Antonsen]

der bliver placeringsfrihed for lønmodtagerne, skabes der konkurrence mellem pensionskasserne – i parentes bemærket: som man har det i USA, hvor man jo har flere, konkurrerende pensionskasser – og dermed sikres det, at den enkelte pensionskasse gør alt for at få det størst mulige udbytte, dvs. de størst mulige pensioner til lønmodtagerne. Det er lige præcis dér, det skiller.

I Socialdemokratiet ønsker man kollektive ordninger, så man kan tage hensyn til alverdens politiske ting. I den liberale/borgerlige lejr ønsker vi frihed til at vælge, så det sikres, at pengene tilflyder erhvervslivet ud fra profithensyn eller overskudshensyn eller konkurrenceevne, eller hvad man vil kalde det. Det er lige præcis forskellen mellem de to modeller.

Til hr. Poul Erik Dyrlund, der spørger om, hvor man kan få større indflydelse på kapitalplacering end i ATP og LD, vil jeg sige, at det overhovedet ikke er det, det drejer sig om. Man har jo heller ikke indflydelse på, hvordan alle mulige andre varer produceres, men man kan vælge mellem forskellige produkter, og det er det, der er det relevante at diskutere. Det er jo ikke relevant at diskutere, om lønmodtagere ved generalforsamlinger skal tage stilling til, om en pensionskasse skal have den ene eller den anden profil, når det drejer sig om investeringer. Det mener vi ikke at noget enkeltmenneske kan overskue. Friheden skal, ligesom når det drejer sig om alle mulige andre varer i dette samfund, ligge i, at borgerne selv kan vælge, hvilken vare de ønsker.

Formanden:

Et af de steder, hvor der ikke er ubetinget frihed, er i Folketinget, når det drejer sig om taletiden, vil jeg gøre fru Charlotte Antonsen opmærksom på.

Hr. Thor Pedersen har ordet for en kort bemærkning, men jeg har stadig væk en forhåbning om, at vi kan slutte de korte bemærkninger inden alt for længe.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Ja, jeg har set, at den socialdemokratiske ordfører har markeret for yderligere en kort bemærkning, og det glæder mig, for så kan vi måske få det svar fra hr. Poul Erik Dyrlund, som vi endnu ikke har fået, for hr. Poul Erik

Dyrlund citerede med rette visse erhvervsledere for positive udsagn vedrørende fondsmidler. Og sådan skal det være: De kan vælge frit. De kan som indehavere eller ledere vælge at tage imod pengene, eller de kan sige nej.

Men når der tales om lønmodtagernes rettigheder, mangler der et svar fra hr. Poul Erik Dyrlund på, hvorfor Socialdemokratiet er bange for at give den enkelte lønmodtager præcis den samme ret, som den enkelte erhvervsleder eller virksomhedsindehaver har, nemlig retten til at sige ja eller nej, retten til at disponere over egne penge – ikke de andres penge, men ens egne! Hvorfor er Socialdemokratiet efter murens fald bange for at give danske lønmodtagere den ret?

Formanden:

Hr. Poul Erik Dyrlund har ordet for en kort bemærkning, men jeg har efterhånden lyst til at slutte adgangen til de korte bemærkninger, for de fører ingen steder hen med hensyn til nye synspunkter.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Hr. Poul Nødgaard talte meget om, at Socialdemokratiet har lukket øjnene. Så kunne man egentlig stille sig selv spørgsmålet: Lukket øjnene for hvad?

Jeg kom også til at tænke på, at vi under behandlingen i udvalget ikke har fået én eneste henvendelse fra lønmodtagere, der har ønsket at flytte deres penge. Vi bliver som folketingsmedlemmer ofte udsat for breve og henvendelser af den ene og den anden art, men vi har ikke fået én eneste henvendelse eller oplevet én eneste reaktion i retning af et ønske om større frihed.

Og frihed til hvad, vil jeg spørge fru Charlotte Antonsen og hr. Thor Pedersen. Ja, så vidt jeg forstår, er det frihed til at flytte pengene et andet sted hen, hvor man heller ikke har nogen indflydelse på, hvordan og hvorledes disse penge skal bruges.

Endelig vil jeg bare konstatere, at vi jo har haft en borgerlig regering i ti år! Nu har vi i Socialdemokratiet fået bank for, at vi ikke har gjort noget ved denne sag i årevis, lige siden ATP-fondens start. Var det ikke noget i den retning, fru Charlotte Antonsen sagde? Men fru Charlotte Antonsens parti sad med rege-

[Poul Erik Dyrhund]

ringsmagten i ti år, og dengang foretog man sig heller ikke noget i forhold til mere demokrati omkring disse fonde.

Det får vi måske nu, for regeringen har jo netop nedsat et udvalg til at se på disse ting, og jeg forventer også, at man fra dette udvalgs side kommer med nogle meldinger om, hvordan og hvorledes vi kan håndtere disse ting i fremtiden. Lad nu det udvalg arbejde, og lad os se, hvad det kommer med!

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Der er i denne debat fremført nogle påstande om dette forholdsvis lille forslag, som giver mulighed for mere risikovillig kapital fra to store fonde, nemlig LD- og ATP-fondene. Det er et par påstande, som jeg synes skal have et par ord med på vejen, og det er, at når der bliver spurgt om åbenhed og demokrati, om lønmodtagernes interesser og om muligheden for at stemme med fødderne og sådan noget, synes det fuldstændig at være forbigået Venstres og De Konservatives opmærksomhed, at der faktisk er nedsat et udvalg. Og det, der er interessant med hensyn til dette udvalg, er, at det skal komme med en rapport inden den 1. januar 1995.

Og hvad er det så for et kommissorium, dette udvalg har fået? Ja, det har for det første fået det kommissorium at overveje mulighederne for større direkte indflydelse i investeringspolitikken og for det andet at overveje modeller, der giver medlemmerne af ATP og LD direkte adgang til at udpege medlemmer til repræsentantskaber og bestyrelser.

Der er også lagt vægt på, at der skal ske nogle vurderinger af overførselsreglerne for pengeinstitutterne. Desuden er der lagt vægt på, at der skal skabes større gennemskuelighed. Og endelig er der lagt vægt på en større grad af demokrati og åbenhed og på en betryggende forvaltning.

Debatten om nogle af disse temaer den sidste time har afspejlet, at man tilsyneladende ikke har opdaget, at det bilag, der er sendt over til Arbejdsmarkedsudvalget, rent faktisk er til medlemmernes brug. Meningen er jo, at man skal vide noget om, hvad der rent faktisk foregår om nogle af de ting, som vi har en interesse i at få kigget på: større åbenhed, større demokrati, større indflydelse på investeringspolitikken og også mulighed for overførsel mellem

pengeinstitutterne. Men nu er det også sagt her fra Folketingets talerstol, og det er altså sendt over til Arbejdsmarkedsudvalget den 25. april.

Så har der været fremført påstande om, at virksomhedernes soliditet eller mangel på samme skulle have noget at gøre med skattereforment. Det er korrekt nok, at det i et af svarene er antydnet, at skattereforment, hvis man tager enkeltdele, godt kan påvirke negativt, men samlet set er der ikke tale om en forringelse af soliditeten på baggrund af skattereforment, på baggrund af den økonomiske politik, på baggrund af erhvervspolitikken. Så det er i hvert fald en påstand, man ikke har belæg for, at der skulle være mangel på soliditet som følge af den politik, regeringen fører.

Fru Charlotte Antonsen har altid nogle meget klare fjendebilleder, og det vil jeg da gerne rose, for så får man også sine egne fjendebilleder helt på plads.

Når fru Charlotte Antonsen siger, at der her er tale om, at for 13 mia. kr. skal lønmodtagere eller fonde nu overtage virksomheder, så er det jo noget nonsens. Det er noget nonsens. Det, der er tale om, er, at der for virksomheder, hvis de ønsker det, hvis de ønsker at tilføre deres virksomheder risikovillig kapital, er åbnet op for nogle bedre muligheder, der svarer til 13 mia. kr. Den risikovillige kapital indgår jo i virksomhederne efter præcis de samme principper, som har været gældende hidtil: rentabilitet og konkurrenceevne. Der har ikke været tale om, at medlemmerne, lønmodtagerne – det kunne man have forskellige meninger om, vil jeg godt sige, men det er der altså ikke tale om – får en direkte indflydelse på den kapital, der bliver ført ud i virksomhederne.

Der er altså alene tale om konkurrencemæssige hensyn og om, at profitten skal være så stor som mulig, så dette med at skabe billeder af, at nu kommer vi og stjæler det erhvervsliv, som har det bedst ved at have så frit spillerum som overhovedet muligt, er der ikke belæg for.

Så vil jeg gerne svare hr. Per Stig Møller, som beklager sig lidt over, at der ikke kan komme bredt flertal omkring dette forslag. Det er måske en påstand, jeg kommer med, men jeg er nogenlunde sikker på, at hvis Det Konservative Folkeparti turde stemme efter det, man rent faktisk har lyst til, og ikke det, man er bange for i forhold til Venstres holdning til denne sag, så ville vi kunne få et bredt flertal

[Arbejdsministeren]

om dette forslag. Der er jo tale om, at Det Konservative Folkepartis formand har spillet meget åbent og fordomsfrit ud i denne sag, og der er faktisk lagt meget vægt på, at Det Konservative Folkeparti signaler til os kom til at indgå i forslaget, nemlig at investeringsgrænserne skulle stige fra henholdsvis 25 til 35 pct. og fra 2 pct. til 3 pct. under forudsætning af, at virksomhederne havde en forholdsvis høj egenkapital.

Så jeg har meget svært ved at se, hvad Det Konservative Folkeparti, når man skræller ind til benet, kan have imod dette lovforslag, og jeg vil med det her blot sige til hr. Per Stig Møller, at vi meget gerne så, at Det Konservative Folkeparti klappede hesten og overvejede endnu en gang, om man dog ikke kunne stemme for forslaget, idet det faktisk også er inspireret af den diskussion, som hr. Engell har rejst.

Og så til sidst til fru Charlotte Antonsen, som nu besværer sig over, at SiD i et eller andet debatoplæg lægger op til, at de medlemmer, man har i aktieselskabsbestyrelser, nu skal arbejde aktivt. Hvad er det dog for en demokratisk holdning at lægge frem? Selvfølgelig skal medlemsorganisationer bidrage til, at de af deres medlemmer, der sidder i aktieselskabsbestyrelser, skal påtage sig dette ansvar med det engagement, som SiD'erne måtte have – lige så vel som magistrerne måtte have det. Selvfølgelig udfylder de deres bestyrelsesposter så godt, som det overhovedet er muligt. At ansøge og antyde, at det skulle være et problem, virker på mig aldeles udemokratisk.

Jeg synes faktisk, det er gode budskaber, der kommer fra de organisationer, som også gerne vil bidrage til, at deres medlemmer kan komme til at deltage i bestyrelsesarbejdet så effektivt som overhovedet muligt.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil gerne starte med det sidste. Ministeren mener, det er udemokratisk at diskutere, at SiD's tillidsfolk skal til at drive politik i bestyrelserne. Som bekendt er det jo sådan i dag, at man siger, at fondene ifølge lovgivningen ikke skal have bestemte indflydelse, og ministeren sagde tidligere i sin tale, at fondene alene skal tage profithensyn.

Det, jeg så sætter spørgsmålstegn ved, er, om ministeren er enig med SiD, for jeg tror nemlig, at ministeren her er på kollisionskurs med SiD. Mig bekendt har SiD altid ønsket at fremme beskæftigelsen, og det, jeg påpeger, er, at så vil de pågældende tillidsfolk selvfølgelig også i bestyrelserne ønske at varetage beskæftigelseshensyn. Deroverfor står så det, ministeren bliver ved med at sige – og også svarer i udvalget – nemlig at fondene skal tage profithensyn.

De to ting hænger ikke nødvendigvis sammen, og det, vi frygter, er netop, at det bliver det politiske hensyn til f.eks. beskæftigelse eller det politiske hensyn til miljø, der kommer til at bestemme fremtidens erhvervsudvikling i Danmark.

Ministeren nævner det udvalg, som ministeren for længe siden har orienteret Arbejdsmarkedsudvalget om, og siger, at dette udvalg skal tage hensyn til det ene og det andet i forbindelse med, hvordan man får indflydelse på investeringsprofilen i de enkelte pensionskasser. Vores gennemgående spørgsmål, som vi ikke har fået svar på endnu, er, hvorfor udvalget ikke også skal se på placeringsfrihed. Det er rigtigt, at der er en lille pind, der hedder, at man vil overveje at se på overførsler, dvs. placeringsfrihed, i forbindelse med jobskifte. Jeg vil gerne spørge ministeren: Vil ministeren udstrække den pind til at gælde placeringsfrihed i al almindelighed, eller skal det begrænses til jobskifte?

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Det var en meget stor ære for forslaget, arbejdsministeren tildelte vores gruppeformand, og vi er da i Det Konservative Folkeparti dybt rørt over, at man hører så godt efter, hvad vi siger.

Men så ærgrer det mig lidt, at regeringen ikke samtidig har hørt hans betingelser. Det er klart, at vi var indstillet på større placeringsmuligheder for at holde dansk kapital i danske virksomheder, men, sagde vi, det må være lettere at flytte midlerne, eller det må være muligt at tage pengene ud. Der var vi oven i købet så venlige, at vi sagde: Vi kan jo tage det graderet, som man siger, først ned til de 50-årige og senere måske til de 40-årige osv. Så den åbning fra Det Konservative Folkepartis side, som re-

[Per Stig Møller]

geringen altså tog imod, mærkede vi ikke meget til, for vores betingelser er overhovedet ikke med.

Så påpeger arbejdsministeren, at der den 25. april er sendt udvalget en redegørelse for, hvad dette nye udvalgs skal beskæftige sig med. Det har jeg slået op, og der står, at det skal vurdere de nuværende overførselsregler mellem pensionsinstitutter i forbindelse med jobskifte. Men det kan jo ikke forstås sådan, at man kan skifte pengene væk fra LD og ATP, fordi man skifter job. Det er altså en overflytning af penge mellem de private pensionsinstitutter i forbindelse med privat eller offentligt jobskifte; det har intet som helst med ATP eller LD at gøre. Så den fik vi altså ikke. Den venter vi stadig væk på.

Dér er så også beviset for, at den socialdemokratiske ordfører allerede har fået svaret; han kunne såmænd bare have læst det her. Hvor har man større indflydelse? Ja, det har man altså i de private pensionskasser, som man kan flytte imellem, og hvor regningen for at flytte i dag bliver mindre, og hvor man i dette udvalg så vil sørge for, den bliver endnu mindre. Det hilser vi da velkommen, men som det fremgår heraf, kan man ikke flytte fra LD, hverken med eller uden jobskifte, og det var vores betingelser.

Og så synes vi i øvrigt, at man skal gøre noget ved soliditeten ved at ændre skattereglerne, men det er en anden historie.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Til hr. Per Stig Møllers udtalelser om de betingelser fra hr. Engells udmeldinger i sommer engang, som ikke blev indfriet: I politik er det jo sådan, at man ikke kan få alt. Man må afveje tingene i forhold til hinanden, og den afvejning, som jeg synes Det Konservative Folkeparti må kunne gøre, er, at lofterne hæves til 35 pct., henholdsvis 3 pct.

At vi ikke ønsker, at der skal tages penge, der svarer til ca. 11 mia. kr., ud af fondene, sådan som Det Konservative Folkepartis og Venstres forslag, som vi har behandlet tidligere i samlingen, var, hænger simpelt hen sammen med, at man jo dermed ville bidrage til uro på kapitalmarkedet. Man ville bidrage til, at der skulle køres så mange aktier ud til salg, at det ville påvirke aktiekurserne, og det ville ikke gavne lønmodtagerinteresser, idet det klart vil-

le påvirke den rentabilitet, som lønmodtagerne har ud af de penge, de har stående i de to fonde.

Jeg vil ikke forudskikke – det er også til fru Charlotte Antonsen – hvad regeringen agter at gøre med de forslag, de modeller, der kommer fra det demokratiudvalg, der nu er nedsat. Jeg har peget på, at mange af de områder, som der er blevet ytret ønske om, er lagt ind i kommissoriet, men vi synes ikke, det er tiden nu her ved tredje behandling at forudskikke udvalgets endelige rapport og eventuelle forslag til modeller. Men vi er optaget af så høj grad af åbenhed, så høj grad af demokrati inden for både ATP-fonden og LD-fonden som muligt.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg har stor forståelse for, at arbejdsministeren ikke vil forudskikke, hvad udvalget skal komme med, og det var sådan set heller ikke det, jeg bad om. Det, jeg bad om, var, om regeringen positivt vil overveje at medinddrage hele spørgsmålet om placeringsfrihed ud over i forbindelse med jobskifte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 73 stemmer (S, SF, CD, RV og KRF) mod 49 (KF, V og FP).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 248:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Indførelse af delefterløn m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).

(Fremsat 20/4 94. Første behandling 26/4 94. Betænkning 11/5 94. Anden behandling 20/5 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.